

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2018

Revisionsnämnden har enligt kommunallagen § 121 till uppgift att årligen avge en utvärderingsberättelse om huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen. Revisionsnämnden kan även utvärdera hur ändamålsenligt verksamheten har ordnats.

Till Vörå kommuns revisionsnämnd hör fem ordinarie medlemmar, som var och en har en personlig ersättare. Fullmäktige valde på sitt sammanträde den 8.6.2017 en revisionsnämnd för mandatperioden 2017-2020 med följande sammansättning:

Ordinarie medlem

Sigfrid Hannus, ordförande
Martin Markén, vice ordförande
Katarina Heikius
Ralf Grägg
Katarina Myntti

Personlig ersättare

Alexander Staritsyn
Harry Backlund
Ann-Britt Björkström
Christer Ollqvist
Ann-Sofie Lindgård

Revisionsnämndens utvärderingsarbete

Revisionsnämndens utvärderingsarbete sker utgående från en fastställd utvärderingsplan för hela mandatperioden. De årliga tyngdpunktsområdena för utvärderingen har definierats i planen. Ett separat arbetsprogram görs årligen upp för utvärderingen av det aktuella budgetåret. Revisionsnämnden utvärderar hur de i budgeten fastställda målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts utgående från kommunens bokslut. Under budgetåret utvärderar revisionsnämnden kommunens verksamhet genom att ta del av organens protokoll, diskutera med förtroendevalda, tjänstemän och personal, vid behov besöka ett urval av kommunens verksamhetsenheter och genom att ta del av olika utredningar.

Revisionsnämnden har hållit sju möten gällande verksamhetsåret 2018, hört ansvariga tjänsteinnehavare och bekantat sig med olika ansvarsområden i enlighet med arbetsprogrammet. Kanslissekreterare Caroline Södergård-Hahn har fungerat som nämndens sekreterare. BDO Audiator Ab har handhaft den lagstadgade revisionen med OFGR, CGR Andreas Holmgård som ansvarig revisor och Hans Becker som biträdande revisor. Yrkesrevisorerna har regelbundet deltagit i revisionsnämndens möten.

Kommunfullmäktige godkände 16.11.2017 budgeten för år 2018 och ekonomiplanen för 2019-2020. I budgeten för år 2018 ingår målen för verksamheten och ekonomin. Revisionsnämndens bedömning av hur de av kommunfullmäktige fastställda målen har nåtts baserar sig på bokslutet för år 2018, de i organen förda protokollen och de förda diskussionerna samt revisorns rapportering.

Utvärdering av kommunens ekonomi och budgetutfall

I beredningsarbetet med budgeten 2018 gick kommunstyrelsen in för en revidering av budgetens upplägg och bindningsnivåerna gentemot kommunfullmäktige ändrades jämfört med tidigare. Det gamla systemet med s.k. bruttobudgetering frångicks och nettobindning infördes. Drifts- och investeringsbudgetens bindningsnivåer regleras i budgetboken på sidan 12. Driftsbudgeten eller verksamhetens kostnader och intäkter totalt, dvs. verksamhetsbidraget är bindande till fullmäktige. I resultaträkningen ansvarar

kommunstyrelsen inför fullmäktige för att årsbidraget uppnår budgeterad nivå. Beträffande investeringsbudgeten så är denna som helhet bindande till fullmäktige.

Budgetutfallet 2018 blev sämre än beräknat. Verksamhetsintäkterna landade på 14,04 milj. euro och underskrider budgeten med 411 000 euro. Verksamhetskostnaderna blev 53,7 miljoner euro och överskrider med ca 28 000 euro. Verksamhetsbidraget blev således ca 382 000 euro större än budgeterat, vilket innebär att det bindande anslaget till fullmäktige har överskridits med motsvarande summa. Jämfört med 2017 är verksamhetsbidraget (-) ca 2 miljoner euro större, vilket främst förklaras med att intäkterna sjunkit. Närmare förklaringar finns i bokslutsberedningen.

**Resultaträkningens
förverkligande, sammandrag
(externa poster)**

(1 000 euro)	BS 2018	BU 2018	BS 2017
Verksamhetsintäkter	14 038	14 448	15 907
Verksamhetsutgifter	-53 707	-53 736	-53 482
Verksamhetsbidrag	-39 670	-39 287	-37 575

Verksamhetsbidraget har överskridits på följande sektorer:

Sektor	Överskridning netto, €,
Byggnads- och miljönämnden	-6 622,00 €
Flyktingnämnden	-194 283,00 €
Omsorgsnämnden	-94 050,00 €
Tekniska nämnden	-392 316,00 €

Kommunen hade därtill ett mycket svagt skatteutfall under året, totalt 914 000 euro sämre än budgeterat. Skatteinkomsterna för år 2018 minskade med ca 1,2 miljoner euro jämfört med år 2017. En ökning av statsandelarna på 191 470 euro räckte inte till för att täcka skattebortfallet. Årsbidraget landar på 195 000 euro och är ca 996 000 euro sämre jämfört med budgeten. Årsbidraget räckte inte till för att finansiera investeringarna på 3,3 miljoner euro netto eller låneamorteringarna på 630 000 euro. Kommunens lånestock steg med 370 000 euro netto jämfört med 2017. Kommunens skuldbörda uppgick vid årsskiftet till 6,6 miljoner euro eller 999 euro per invånare.

Efter avskrivningar, diverse nedskrivningar pga. övervärderade tillgångar samt bokslutsdispositioner uppvisar kommunen ett underskott i resultaträkningen på – 1 890 329 euro jämfört med ett budgeterat underskott på -263 720 euro. Kommunens ackumulerade överskott uppgick vid årsskiftet till 6,6 miljoner euro eller 868 euro per invånare. I balansräkningen finns därtill en investeringsreservering på 1,4 miljoner euro för Koskeby skola-projektet.

Investeringarna uppgick till 3,34 miljoner euro netto och överskred budgeten totalt med ca 328 000 euro, vilket innebär att det bindande anslaget till fullmäktige överskrids med motsvarande summa. Flera enskilda investeringsanslag överskreds och underskreds. Detaljerade förklaringar till avvikelserna framgår av bokslutet s. 50.

Enligt bokslutet uppgår summan för verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under de fem senaste åren till -2,4 miljoner euro. Detta nyckeltal beskriver kort och gott årsbidragets och nettoinvesteringarnas

förhållande. Nyckeltalet borde helst ligga kring 0. Kommunen har en mycket stor investeringsplan (ca 23,6 miljoner i planen för 2019-2021) och måste framöver uppvisa mycket starka årsbidrag för att hålla ekonomin i balans. Revisionsnämnden påpekar att investeringspaketet är för stort i förhållande till kommunens verksamhet då man ser till de ekonomiska realiteterna.

Utvärdering av organens verksamhet och ekonomi

Centralvalnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för centralvalnämndens ekonomi och verksamhet har uppnåtts.

Kommunstyrelsen

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för kommunstyrelsens verksamhet till väsentliga delar har uppnåtts. Revisionsnämnden noterar att kommunstyrelsens målsättningar beträffande uppföljning av ekonomin inte till alla delar uppnåtts pga överskridningarna av verksamhetsbidraget. Arbetet med att byta HR- och lönesystem förverkligades inte utan sköts upp. Kostnaderna för sjukvården förverkligades avsevärt under budget.

Revisionsnämnden anser att målsättningarna i budgeten 2018 är för övergripande och att fler och tydligare målsättningar bör utarbetas i budgetberedningen. Bokslutet saknar väsentlig statistik likt tidigare år och revisionsnämnden efterlyser mera detaljerad information beträffande utfallet av målsättningarna.

Byggnads- och miljönämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för byggnads- och miljönämndens verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Uppföljningen av byggnader och konstruktioner som inte finns med i skattemyndigheternas register påbörjades inte trots att det var en bindande målsättning.

Flyktingnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för flyktingnämndens verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Flyktingnämnden redovisade ett lägre netto än budgeterat med 194 000 euro beroende på minskad omfattning av verksamheten. Sjukfrånvaron på flyktingbyrån verkar ha minskat bland personalen, vilket är positivt. Däremot lyckades man inte med eftervården av kommunens klienter. Kostnaderna för barnskyddet har enligt verksamhetsberättelsen överskridits.

Landsbygdsnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för landsbygdsnämndens verksamhet och ekonomi har uppnåtts.

Omsorgsnämnden

Revisionsnämnden har under året närmare intervjuat tjänstemän och förtroendevalda från omsorgssektorn samt utfört utvärderingsbesök på nämndens enheter. Vi bedömer att målsättningarna för omsorgsnämndens verksamhet inte till alla delar har uppnåtts. Resursbristen inom speciellt administrationen på socialkansliet har lett till att kvalitetsutvecklingsarbetet fortfarande lider. Problemen med personalomsättningen inom äldreomsorgen är oroväckande och måste lösas. Revisionsnämnden

påpekar att personalens hälsa och välbefinnande måste prioriteras i högre omfattning. Inom missbrukar- och mentalvården noteras att psykologresurserna inom bashälsovården är otillräckliga.

Revisionsnämnden bedömer att tolkningen av kommunens styrdokument för beviljande av vårdplats inom äldreomsorgen är för strikta och att den enskilda människan kan komma i kläm. Revisionsnämnden anser att kriterierna behöver revideras. Därtill anser revisionsnämnden att ledningsstrukturen inom omsorgsnämnden borde ses över.

Nämnden för utbildning och småbarnspedagogik

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för nämndens verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Under året gjordes insatser på de personaladministrativa processerna vilket enligt verksamhetsberättelsen uppnåtts. Problemen med fastigheterna har haft inverkan på undervisningsverksamheten, speciellt i Oravais. Därtill noterar revisionsnämnden, att omsättningen på personal inom specialpedagogiken är stor. Revisionsnämnden uttrycker därtill sin oro över utvecklingen av gymnasiets sjunkande studerandeantal.

Fritidsnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för fritidsnämndens verksamhet och ekonomi har uppnåtts.

Tekniska nämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för tekniska nämndens verksamhet har uppnåtts till väsentliga delar. Målsättningen att förbättra kommunikationen med förtroendevalda i syfte att erhålla bättre beslutsförslag föverkligades inte. Därtill orsakade vägunderhållet problem, snöplogningskostnaderna överskreds och kommunen lyckades inte effektivisera underhållet av enskilda vägar. Problemen med fastigheterna och inomhusluften har haft väsentlig inverkan på nämndens verksamhet och budgetutfall. Revisionsnämnden noterar, att det förekommer ganska mycket sjukskrivningar inom städ- och kosthållet.

Revisionsnämnden ifrågasätter investeringskostnaden för utbyggnaden av Hellnäs båthamn, eftersom avtal mellan kommunen och båtklubben saknas.

Vattentjänstverket

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna beträffande vattentjänstverkets verksamhet har uppnåtts. Inläckaget i avloppsrören har minskat och under året sanerades ca 600 m avloppsrör. Vattentjänstverket uppvisade i det särredovisade bokslutet ett överskott på 151 000 euro. Då investeringarna och anslutningsavgifterna samt förändringar i fordringar och skulder beaktas blev vattentjänstverkets inverkan på kommunens likvida medel positiv med 471 000 euro. Investeringarna för vattentjänstverket landade på totalt 310 000 euro. I vattenverkets särredovisade bokslut saknas en skild tabell över investeringsbudgetens utfall.

Utvärdering av koncernens verksamhet och ekonomi

I kommunkoncernen ingår kommunens dottersamfund och kommunens andelar av samkommunerna. Resultaträkningen visar ett underskott på 2,6 euro. Till kommunens eget underskott kom underskott från Fastighets Ab Maxmo Bostäder på 259 000 euro, Fastighets Ab Oravais Bostäder på 147 000 euro samt Vasa sjukvårdsdistrikt på 309 000 euro. Underskotten i fastighetsbolagen beror förutom på svårigheter med uthyrningsgraden även på nedskrivningar av engångskaraktär av bolagens fastigheter. Bolagen har sanerats ekonomiskt inför fusionen 2019 och flertalet olönsamma fastigheter har avyttrats.

Hela kommunkoncernens lån uppgick till 12 miljoner euro eller 1 814 euro per invånare. Den relativa skuldsättningsgraden, som beskriver kommunkoncernens förmåga att betala tillbaka lånen, uppgår till 38 procent, vilket är bra. Revisionsnämnden efterlyser däremot framöver klarare målsättningar på kommunkoncern samt utvärdering på hur målen uppnåtts.

Ur bokslutets noter framgår att kommunens borgensförbindelser inom kommunkoncernen och till övriga uppgår till totalt 2,4 miljoner euro, vilket innebär att ansvaret minskar i sakta mak.

Personalen

Ingen personalrapport har uppgjorts 2018 och av verksamhetsberättelsen framgår ingen information beträffande sjukfrånvaron eller personalens välmående. Revisionsnämnden efterlyser personalrapporten som en del av kommunens officiella bokslut, eftersom personalen är kommunens viktigaste egna resurs.

Revisionsnämndens utlåtande

Bokslutet ger enligt vår mening en tillräckligt bra bild av hur kommunens verksamhet har utvecklats under året. Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för verksamheten till väsentliga delar har uppnåtts. Revisionsnämnden anser dock, att målsättningarna i budgeten 2018 är för övergripande och att fler och tydligare målsättningar bör utarbetas i budgetberedningen. Bokslutet saknar väsentlig statistik likt tidigare år och revisionsnämnden efterlyser mera detaljerad information beträffande utfallet av målsättningarna.

De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte med överskridningar både på driftsdelen och investeringsdelen. Eftersom bindningsnivån på driftsbudgeten har varit på verksamhetsbidragsnivå så anser vi att fullmäktige har haft mycket liten möjlighet att kontrollera budgetanslagen.

Revisionsnämnden betonar att driftsekonomin måste hållas i strama tyglar framöver, eftersom investeringsplanen är alltför stor i förhållande till kommunens driftsekonomi. Detta kan på sikt innebära politiska beslut gällande servicenivån i kommunen. Befolkningsminskningen är oroväckande.

Vörå den 16 maj 2019

Sigfrid Hannus
ordförande

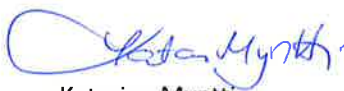
Martin Markén
vice ordförande

Katarina Heikius
medlem

Ralf Grägg
medlem

Katarina Myntti
medlem